

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
 hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
 („Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Íde küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.
 Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Körültekintés Sz. P.
 Tejoltó lél. — r.
 Nyiregyházi aratógép-verseny.
 Pályázat.
Tárca.
 A Hortobágy. II. Szüts Mihály.
Egyleti élet
 Az erd. gazd. egylet július 17-én tartottig. v. üléséből.
Szakirodalom.
 Gyümölcsértékesítés. — Debreczen mezőgazdasága.
Rövid szakközlemények.
 A mezei egerek kiirtása bacillusokkal. — Bükk csemeték ültetése. — A rózsák egy veszélyes elensége.
Vegyesek
 Semélyi hir. (Sz. Szakáts Péter.) — Hazai szőlővesztesők beszerzésének megkönnyítése. — A fillokszera ügy állása Romániában. — A cserebogár pajod.
Piaczi értesítő

Körültekintés.

(Erdélyrészi tizedik tenyészállatkiállítás. Az erdélyrészi gazdasági egylet szerepére. Eke és más talajmívelő eszközök versenye).

Az erdélyi gazdasági egylet állattenyésztési és kiállítási szakosztálya tizedik tenyészállatkiállítását rendezi ez évi augusztus hó 28, 29 és 30-án.

Tizedik tenyészállatkiállítás! Nincs egyetlen testülete is az országnak, mely állatkiállításának programjára ezt a számot irhatná. Még az országos gazdasági egyesület sem, a mely pedig ugyanazon évben — 1892-ben — tavasszal tartotta első tenyészállatvásárát, a melynek őszén az erd. gazd. egylet állatteny. és kiállítási szakosztálya első tenyészállatkiállítását rendezte, állandó kiállítási csarnokában

Mit jelent ez? *Jelenti egy egészséges alapon létrejött, helyes szervezettel bíró testületnek, hazánk tizenhat megyéjére kiterjedő czéltudatos és következetes működését.*

Mi ennek az eredménye? Hazarészünk állattenyésztésének oly mérvű előhaladása, hogy hála istennek, nemsokára Erdély fogja szolgáltatni a primigenius jellegű szürke szarvasmarha fajtából egy nyugot, mint kelet felé a legjobb tenyészpéldányokat és szolgáltatja már is a hadsereg részére s más czélokra a legjobb könnyű lovakat. Továbbá pedig, hogy hazarészünk gondozatlan juh és sertés tenyésztése szép lendületet vett, baromfi tartása pedig hovatovább nagyobb körben, czéltudatos tenyésztéssé változik át.

Kinek van mindebből haszna? Egész Erdélynek, vagyis hazánk 16 vármegyéjének.

Kinek az érdeme mindez? Annak a testületnek, a mely a kiállítást évről-évre rendezi.

Beszélhet-e tehát egy ilyen testület annak az országrésznek a nevében, a melynek folyton

az érdekében cselekszik és megyei válogatása nélkül terjeszti ki az egészre gondoskodását s kelhet-e érdekeinek védelmére, ha szükséges? A mi meggyőződésünk az, hogy *igen* és sokan hálaosan veszik azt hazarészünkben, hogy az egész Erdély gazdaközönségének eliteje Kolozsvár központban társulva s önös érdekein fölül emelkedve, ezen egész országrész gazdasági édekeiért sikra száll.

Az ám! de nem így gondolkozik *Soófalvi Illyés Lajos* úr, a ki a szövetségbe lépett gazdasági egyletek ez évi nagygyűlésén Maros-Torda vármegyét képviselte, s aki úgy nyilatkozott, hogy az erdélyi gazdasági egylet képviselője nem szólhat Erdély nevében, mert ő is erdélyi képviselő s mégis az erdélyi gazd. egylet fölfogásával egészen ellentétes állásponton van, hanem *legfőlebb csak a kolozsvári gazdasági egyesület* álláspontját képviselheti (már t. i. az erdélyi gazdasági egylet képviselője), nem pedig az egész erdélyi gazdaközönségét. És bármily furcsa legyen is, budapesti collegainknak tetszett ez a felfogás, magukévá tették és tán ma is tetszelegnek vele maguknak?

Gratulálunk hozzá, de sem az egyiknek, sem a másiknak a logikáját és itészetét nem irigyeljük.

Arra azonban az itt levezetett egyetlen tanítétel alapján is engedelmet kérünk, hogy ha talán alkalom adtán, az erdélyi gazdasági egylet képviselői által ismét szólni akar és szólni mer, szólhasson legalább a saját maga-, nem pedig a *kolozsvári gazdasági egylet* nevében, a melyre ettől mandatumot nem kapott.

A többi indokokat (erdélyi urbéri dézma-kárpótlás-, birtokrendezés és tagosítás ügye stb. stb.), melyeknél fogva az erdélyi gazd. egyletet ezen jog még inkább megilleti, majd felsoroljuk máskor.

Most felhívjuk ugy *Soófalvi Illyés Lajos* urat, mint hazarészünk összes gazdaközönségét, hogy az *erdélyrészi tizedik tenyészállatkiállításra* hozzák el minél tömegesebben állatjaikat és keljenek versenyre a közel *hatezer* forintot kitevő jutalomdíjakért. Felkérjük ugy szintén budapesti kartársainkat is, hogy zónázzanak el annak idején ide, nagyon szívesen látjuk őket és tekintsek meg a mi szerény alkotásunkat is és mondjanak ítéletet, hogy ezen országrész gazdaközönsége helyesen cselekszik-e, midőn 16 vármegyének gazdasági istápolását tüzte ki czélul?

Felhívni kívánjuk már most a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az erdélyi gazdasági egylet közvetlen az állatkiállítást követő napon — augusztus 31-én — a kolozsmonostori m. kir.

gazd. tanintézet gazdaságában nagyobb szabású eke- és egyéb talajmívelő eszköz versenyt rendez.

Ezen versenyre meghívatnak a hazai összes gyárosok, a kik a legjobb eszközöket fogják itten bemutatni. Kedvező alkalmul szolgál tehát ezen verseny hazarészünk gazdáinak arra, hogy itt a legjobb talajmívelő eszközöket munkában megismerjék és szükségletüket közvetlen a forrásból fedezzék.

Ilyen érdekes verseny, mint a minőnek ez ígérkezik, még nem volt Erdélyben és mi ennek nagy jelentőséget tulajdonítunk mezőgazdaságunk kulturájának előbb vitele szempontjából. Sok a faeke még hazarészünkben, pedig a míg ezeknek a helyét a legjobb vasekék el nem foglalják, addig ott, a hol ezek még dominálnak, valódi gazdasági kulturáról szólni sem lehet.

Jó vasek nyomában adja a termő erőben lévő föld a legjobb termést. Pusztuljanak tehát a faekék!!

Sz. P.

Tejoltó lél.

A sajt készítésnél a nagy tisztaság mellett, talán semmi sem fontosabb, mint a jó tejoltó. Sokszor tisztán a miatt nem sikerül a sajt előállítása, vagy romlik el a kész sajt, mert az oltó, a mit a tejhez adtak rossz volt.

Általános szokás szerint a még szopós borju negyedik gyomrát használják oltó készítésre s természetesen az ebből nyert oltó jósága- és tisztaságától függ nagyrészt a sajt készítés sikere. De hogy az nem min-dig sikerül, gyakran hallható panasz a miatt s ezért legtöbbször a tejoltót okolják.

Ujabban egy kitűnő tejoltó anyag jött forgalomba a *Maager-féle tejoltólél* (Käselab Essenz.) Ezen tejoltó egészen világos, tiszta, tartós, kitűnő minőségű és oly erős, hogy ezen tejoltó essenciából egy liter elegendő 10,000 liter tejnek, 40 perc alatt 28 R. hőfoknál megoltására. Ezen tejoltó kizárólag csak a megkívántató természetes oltóanyagot tartalmazza, miáltal az ártalmas erjedések teljesen elkerülhetnek, a melyek borju-gyomor alkalmazása mellett gyakran előállanak és a sajt megromlását idézik elő.

Ezen oltóból minden undorító nyák és piszok, melyeket a borjogyomor tartalmaz, teljesen ki van zárva és úgy van készítve, hogy ugy a lefőlözött. mint a le nem főlözött tejből, a sajt anyagot teljesen különválasztja. Az is végtelen nagy előnye, hogy az ezen oltóval készült sajtnak héja nem hasadozik meg.

Mindennemű

műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÉNSAV-, MÜTRÁGYA- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet tér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézandók. — Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

és az ügy kedvező elintézését kilátásba helyezték — mely örvendetes tudomásul szolgál.

Olvastatott a múlt hóra vonatkozó pénztári jelentés, mely szerint tettek a május havi összes bevételek 5538 frt 96 krt, az összes kiadások 238 frt 82 krt és így áthozatott június hóra 5300 frt 14 kr, — mely tudomásul vétetett.

Titkár jelenti, hogy újabban az egyesület kebelébe léptek: *Gaál Gyula* Kályánból 100 frt alapítvánnyal az alapító tagok közé, *Velits Zoltán* M.-Örményesről, *Duzsárdy Antal*, *Zoltán Ákos* Kolozsvárról az évdíjas rendes tagok sorába, *Nagy Lajos* régi évdíjas rendes tag pedig újabb hat évre kötvényét megújította. — Meleg üdvözlötnek és kötvényük a pénztárhoz áttétetik.

Elnöknek abbéli előterjesztésére, hogy dacára a múlt ülésnek az iránti határozatára, a kertészeti szakosztály meg nem alakult, mert az e végből kiküldött egyleti tagok közül némelyek a megalakulást lehetetlenné tették, olyan munkát kivitelét sürgetve előzetesen, a mely a szakosztály első feladatát képezi; — a szakosztálynak, mint az egyesület egyik organumának, az alapsabályok értelmében, mielőbbi megalakítása határozatik, mi véglől újabban báró Bánffy Ernő, Korbuly Bogdán, Benkő Mihály, Ritter Gusztáv, Sipos Gábor, Ásványi Lajos, Molnár szándor, Szabó Sámuel, dr. Szaniszló Albert, László László, Zoltán Ákos tagtársak kéretnek fel, a múlt ülésben 94 sz. a. ez iránt hozott határozat fentartásával. A tagok összehívásával a titkár megbízatik.

Sipos Gábor tagtárs kérdést tesz, hogy az egyesület tiszteletbeli tagjai egyúttal tagjai-e az igazgató választmánynak is, habár megválasztva nincsenek, — melyre az alapsabályok 8. §. b. pontja értelmében kimondatott, hogy választás nélkül csak az alapító tagok tagjai egyúttal az igazgató választmánynak is.

Földmívelési miniszterium a Veress Ferenc helybeli pomologus által hozzá benyújtott emlékiratra, ezen egyesülethez intézve, válaszul, kérvén azt nevezettel közölni és a hazai gyümölcsészet irányában tanúsított meleg érdeklődéséért neki köszönetét nyilvánítani. A miniszter úr ó nagyméltóság kívánatának készséggel elég tétetik, az ügydarab pedig kiadatik az újraalakuló kertészeti szakosztálynak.

A nagyenyedi állami vinczellér-képezde igazgatósága betérjeszti Molnár Károly és Bányai József III-ad éves vinczellér növendékek ösztöndíjakérti folyamodványát, a hozzámeliékelt iskolai bizonyítványaikkal. — Az ajánlott jeles bizonyít-

don. Az egészséges jószág jegyzék szerint átadódik a pásztoroknak s ettől kezdődik azok felelőssége. Ez idő alatt az intéző bizottság kijelölte a legelő helyeket.

Idő múltán, mikor a jószág összeverődött egy napon ugyancsak az intéző bizottság a nyájból kivereti a bikákat, a java részét kiválogatja s minden tehéngulyába, 60 tehenet számítva egy bikára, beosztja. Az alkalmatlanoknak talált bikák a bikagulyába tereltetnek. Ha hiány mutatkozik, azt a törzsgulyából vett bikákkal pótolják.

Ha mindezen munkálatokon átestek, évenként legalább kétszer jószágszámlálást kell végezni, hogy az esetleges visszaéléseknek elejét vegyék. A számlálás sok gondot ad, nem ritkán 60,000—70,000 darabot kell felolvasni. Az emberekől elszokott jószág, az idegen arcok, idegen gunya láttára hamar megbogárzik, no hiszen üthetik bottal a nyomát a számlálók, a birka mihamarabb összekeveredik, nehéz belőle kiigazodni. Hajnalban 2—3 órakor a tett helyén kell lenni, ott könnyen megy a munka, fektében el lehet végezni. A számláló egyenkint veszi s minden száznál átadja a szót a százasnak, ki csak arra ügyel. A megolvasott számot a pásztorok írásos jegyzékével meg a hajtó cédulákkal egybevetik s ebből derítik ki a valót.

A Hortobágy legközelebbi ügyeinek öre, a rend lelke s ennek a nagy pusztai birodalomnak vezére a mátai biztos. Vele együtt az állatorvosok laknak kint. Az utóbbiak száma jelenleg

ványokkal bíró tanulóknak a 150—150 frtnyi ösztöndíj megszavaztatott, de egyúttal fölkéretet tartatott a képezde igazgatósága, hogy jövőre a legjobb és legérdemesebb tanulók közül minősítési táblázattal többek folyamodványát terjeszse be, hogy az egyesület maga is összehasonlítást tehessen és szóval a keze ne legyen megkötve.

Földmiv. minist. tudatja, hogy Londonban a f. évben kertészeti kiállítás tartatik. — Áttétetik a kertészeti szakosztályhoz és a lapban is közlendő.

Udvarhelymegye löteny. bizottsági elnöke a Sz.-Kereszturon f. é. szeptember hóban tartandó szekérvényre jutalomdíj adományozását kéri. — Az egyesület czimén adandó egy díjra 100 frank arany megszavaztatott.

Titkár jelentést tesz a debreczeni kirándulásról s indítványozza, hogy a debreczeni társasághoz szíves vendégszeretetért intéztetnek köszönő átirat. — A jelentés tudomásul szolgál az indítvány pedig helyesléssel fogadtatván, az a debreczeni testvér egyesülethez, az ünnepélyén részt vett egyleti tagok vendégszerető szíves látásáért, köszönő átirat intézése határozatik.

Miksa Imre tagtárs indítványt terjeszt be a katonaságnak gazdasági munkákra való alkalmazása végett lépések tétele ügyében. Ugyan ehez pótindítvánnyal járul Dávid Antal tagtárs a raboknak hasonló célra való alkalmazása iránt. Többek hozzászólása után ezen fontos ügyben véleményes javaslat tétel végett gróf Bély Ákos elnöklete alatt, gyömrői gróf Teleky László, Miksa Imre, Vörös Sándor, gróf Bethlen Bálint és Sigmond Dezső tagtársakból álló bizottság küldetik ki.

Titkár abbéli előterjesztésére, hogy az ekeverseny rendezésére kiküldött bizottság elvi megállapodásra jutott — ezek vázolása után — a verseny idejeül augusztus 31-ike kitűzetik és kimondatik, hogy jutalmakul oklevelek és a miniszteriumtól kérelmezendő érmek adassanak, a bizottság pedig teljesen önálló eljárásra s az ügy kivitelére megbízatik és felkéretik.

Gerendy István tagtárs előterjesztést tesz, hogy a lóher cséplés és az eddigigeli gyorsabb, könnyebb és olcsóbb magnerést illető szabadalmazott találmánya van, melyet rajzban bemutat és érdekesen megfejt az eljárást. Ugyan ő egy általa kombinált új szőlő mívelési módról tart érdekes előadást, mely uton a filloxerával szemben szőlőinket fön lehetne tartani. Mindezek az igazgató választmány figyelmét fölkeltvén, előadó tagtárs ur fölkéretik, hogy a lóher cséplésére

három, felügyelnek az egészségi viszonyokra, naponta átnézik az állatokat, egyik innen, másik túl a Hortobágyon, a harmadik a beteg állatokat meg a gyógyszerért kezeli. A beteg állatokat a kórodákba szállítják, a gyanus vagy ragályos betegeket elkülönítik.

A legelő állatok száma a jelenlegi esztendőre még nem volt e sorok írásakor megállapítható; ennél fogva az 1891-ik év adatait soroljuk föl:

Szarvasmarha	12,850 darab.
Lovak	4,890 "
Sertések	10,500 "
Juhok	25,000 "
Összesen	53,240 "

A legeltetéssel a Hortobágy kétségtelenül szépen hasznosítható, Debreczen gazdáinak ebbeli törekvését siker kíséri.

Sik a pusztá, sem halma sem erdeje s e sikon változatokkal teli regényes élet tanyáz, mely minden ízében magyar, melyet nem forgatótt ki a maga mivoltából sem haladás, sem más nemü tényező. Hamisítatlan ősi eredetiségében a Hortobágy nyújtja még képét eleink általános gazdasági életének. Hogy meddig marad ilyen? Ki tudná megmondani! Ezredéves multja lesz immár, jövője Isten kezében van.

Szűts Mihály.

vonatkozó találmányát az ekeverseny alkalmával bemutatni, az új szőlőmívelési módot pedig ismertetésre bocsátani sziveskedjék.

Ezzel az ülés bezáratott.

Szakirodalom.

Gyümölcsértékesítés. Irtá Ritter Gusztáv, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet főkertésze. Két táblán 7 ábrával. Az erdélyi gazdasági egyesület könyvkiadó vállalatának XVIII-ik füzeté, az V-ik évfolyamban pedig a 2-ik füzet. Kolozsvárt, 1892. Ára 35 kr.

Ha ezen — a képes táblákkal 60 oldalra terjedő szakfüzet címét leirtuk, ez is elegendő volna olvasóinkkal szemben, a kik ugy az erdélyi gazd. egyesület irodalmi vállalatát, eddig kiadott füzetei-, mint Ritter Gusztáv urat, a vállalat mult évi folyamában megjelent „Házikert” című munkája után előnyösen ismerik, hogy ezen füzet iránt fölkeltjük a figyelmet és bizalmat.

Mindamellett nyomatékos kifejezést kell adnunk annak, hogy ezen nem csupán gazda társainkat, hanem a gazdaasszonyokat is közelről érdeklő füzet, a tárgy fontosságánál és olcsóságánál fogva, s tudva, hogy Ritter Gusztáv csak jót és jól ír, nagy kelendőségnek néz elébe és sulyt fektetünk arra, hogy olvasóink közül ne legyen senki, aki talán azért nem szerezte volna be, mert azt részleteiben nem ismerte.

Azért ide iktatjuk a mű teljes tartalmát, a mint következik: Előszó, a melyben vázolja szerző a munka célját. I. szakasz, I. fejezet: gyümölcsstermelésünkről és gyümölcskereskedelmi állapotainkról; II. fejezet: a gyümölcs szedése; III. fejezet: a gyümölcs eltartásáról; IV. fejezet: a gyümölcs csomagolása. II. Szakasz. I. fejezet: 1. gyümölcsnedvkészítés, 2. a gyümölcs szörp készítése, 3. a gyümölcs kocsonya készítése, 4. a gyümölcs-iz készítés, 5. a gyümölcs-sajt készítés; II fejezet: gyümölcs-befőtt-készítés. III. Szakasz. I. fejezet: gyümölcsbor készítés; II. fejezet: ecetkészítés; III. fejezet: gyümölcslikörök készítése; IV. fejezet: pálinkafőzés gyümölcsből és gyümölcshulladékból. IV. Szakasz. I. fejezet: a gyümölcs aszalásáról, II. fejezet: a csontárok aszalása, III. fejezet: az almafélék aszalásáról. Gyümölcs értékesítő szövetséget alapsabályai. Sajtóhibák. Két képes tábla.

Kitetszik ezekből, hogy olyan tárgy nyert itten méltatást, a mely eddig figyelemben is alig részesült és Ritter remekül oldotta meg feladatát. Olyan munkát irt, a mely ugy neki, mint a kiadó vállalatnak becsületére válik. Mindkét félnek ezért elismerésünkkal adózunk.

Szabadjon azonban némi megjegyzést közzétegyünk a mű technikai beosztására nézve. Kár érte ugyanis, hogy a műhöz csatolt s a leírást érzékető ábrák nem lehettek illő helyekre, a szöveg közé, beosztva, hanem egészen külön a mű végén vannak csoportosítva. Ép ilyen kár, hogy ha már így van, nem a szövegben történt hivatkozás az ábrákra, hanem megfordítva. Mindez azonban a munka értékéből semmit sem von le, a szerzőnek pedig dicséretére válik, hogy ezen gyönyörű ábrákat beszerezte és a kiadó vállalat rendelkezésére bocsátotta.

Még egyet. A kiadó vállalat figyelmét felhívjuk a jobb correctiora, mert az még is egy kissé sok, hogy egy 58 szövegoldalra terjedő füzet végén tizenöt sajtóhiba igazítás forduljon elő.

Az épen időszerű s másként mindenképen kifogástalan kiváló becsü füzetet olvasóink meleg figyelmébe ajánljuk.

A mint terünk engedni mutatványt közlünk belőle.

Debreczen mezőgazdasága. A debreczeni gazdasági egyesület 25 éves fennállásának ünnepélye, a hortobágyi állapotmutatás és állatdíjazás alkalmára, az egyesület megbízásából, irta Szűts Mihály, Debreczen 1892.

A munka a következő szakaszokra van osztva: I. Gazdasági egyesületünk 25 év alatt;

II. Gazdasági multunk; III A mezőgazdaság jelenlegi állapota; IV. Állattenyésztés és állatvadás; V. A Hortobágy.

Egy fölötté érdekes könyv ez, kivált hegyvidéki gazdára, a melyből tájékozódást és fogalmat lehet szerezni egy olyan gazdálkodásról, a minő nemcsak hazánkban, de egész Európában sem található több.

Szerzőnek, Szüts Mihály debreczeni gazd. tanintézeti tanárnak, kiváló szakértelme nyilatkozik meg ezen — a mezőgazdaság minden ágát felölelő műben is, úgy mint az általa előzőleg irt többi szakmunkában is.

Sőt nemcsak, hanem a hol annak helye van, a poetikus lendület teszi az olvasmányt kedvessé és kellémsé, mint azt a Hortobágyról irt és tárcánkban közölt szakasz igazolja.

Elmerjük mondani, hogy ez az egyedüli igazi szakszerűséggel, élvezetes nyelven irt munka a mely Debreczen mezőgazdaságát és a híres Hortobágyot ismerteti, a mely nem csak sok tanulást nyújt, de kellemes olvasmányul szolgál egyuttal.

Rövid szakközlemények.

A mezei egerek kiirtása bacillusokkal. Ötler tanár Greifswaldban ajánlja, hogy az általa feltalált egérfüsz-bacillusokkal inficiálják az egereket. Más állatokra nézve állítólag egészen ártalmatlanok ezek a bacillusok, melyekből hajlandó tetszés szerinti mennyiségű mesterséges tenyészfolyadékot előállítani, hogy vele a kenyér és egyéb magfélék megnedvesítettén, tavasszal midőn az egerek a legéheesebbek, az általuk ellepett szántóföldekre kiszórassanak.

Bükk csemeték ültetése. R. Müller szerint a bükköt még gyenge suháng korában is sikeresen lehet átültetni, biztosabbnak tartja azonban fiatalabb csemeték ültetését tincsenként. Ültetni legjobb tavasszal. Hogy az ültetvények diszjeljenek, meg kell azokat védeni a verőfénytől, mert a nap égető heve leginkább árt nekik.

A rózsák egy veszélyes ellensége. Ebeling a Magdeburgische Zeitung természetudományi munkatársa a rózsakertészekre bizonyára zem kis mértékben érdeklő következő ismertetést közöl a nevezett lapban egy kis kukacsról, mely a rózsakertekben különösen a szemzés idején nagy kárt szokott tenni. Ugy bel- mint külföldi rózsatenyésztők, írja Ebeling, többször küldtek már be hozzám megvizsgálás végett egy kis kukacot, mely a rózsakertekben és rózsaházakban óriási károkat tesz az által, hogy az alanyokba illesztett ojtószemeket tönkre teszi. Először 1866-ban tettek róla említést, a midőn a raffiaháncsot kezdték köztűzésre használni. Egyik másik rózsatenyésztő figyelmeztette is kertészársait, hogy ne használjanak szemzésekhez raffiaháncsot, mert nemcsak a szemek, hanem ezek egész környezete és köröskörül megfeketedik alatta. Valószínű, hogy a raffiaháncsban valami sav van, mely a szem pajzsát megtámadja Csak 1885-ben küldtek be a rózsakukac néhány példányát a tönkretett szemzések néhány példányával először, még pedig Quedlingburgból, egy évvel később Blankenburgból, 1889-ben pedig egy itteni rózsakertész állított be hozzám ezzel az apró, de annál veszélyesebb ellenséggel; azóta már mások is beküldték több helyről. Részint a beküldött tudósítások, részint saját tapasztalataink és megfigyeléseink alapján, a rózsakukac leírását következőkben adhatjuk: Ha a rózsakertész rózsakertjében szemlét tart, majd itt, majd ott sikertelenséget lát, noha szemzéseit legnagyobb gondnal csánálta, noha az alany kifogástalan volt s noha a szem is jól ki volt fejlődve. A hárs- vagy rőmökötéléket leoldván, meglepetve látja, hogy szemzéseinek jó része megfeketedett. — A pajzs alatt s a T metszés két hajszáján 7—8, néha 10—15, 1/2—2 mm. hosszú álcákat talál. A rózsakukac álcáit csak fejlődésük első stadiumában s csak a nagyító üvegen át ismerhetjük fel; ekkor rövid tojásdadok, barnák; ezután mindinkább megnyulnak s ezinober vagy narancs-

piros színt kapnak. A rózsakukac kártevése abból áll, hogy a cambiumból a nedvet kiszívja. Ennek meggátlása végett czélszerű a szemzés bekötött részét még ojtóviasszal is bekenni, úgy hogy csak a levélrészszel bíró szem maradjon szabadon, vagy pedig a hánacs helyett gypju vagy pamut fonalakat kell használni a bekötözésre, mely alatt, ha a kötés elég szoros, a szemek mentve maradnak.

Vegyes közlemények.

Személyi hir. A német, osztrák és magyar méhészek XXXVII. vándorgyűlésének előkészítő bizottsága Sz. Szakáts Pétert, lapunk szerkesztőjét, megválasztotta sajtó és vigalmi bizottsága tagjaul.

Hazai fajta szőlővesszők beszerzésének megkönnyítése. Hogy a hazai szőlőbirtokosoknak a szőlővesszők eladása megkönnyítessék s azok a kik új szőlőket szándékoznak telepíteni, az egyes szőlőbirtokosoknál rendelkezésre álló készletekről időjékorán tájékozást nyerhessenek, a földmívelésügyi miniszteriam a folyó év őszén is, mint a mult évben történt, oly hirdetést szándékszik kibocsátani, a melyben a magánfeleknl lévő teljesen megbízhatólag fajtiszta hazai fajta szőlővessző-készletek közé fogják téteni. A földmívelésügyi miniszterium a készletek bejelentésére vonatkozó felhívást legközelebb közbe fogja tenni s gondoskodni fog arról, hogy a kibocsátandó hirdeiménybe egyrészt csak teljesen fajtiszta, másrészt pedig oly ép és egészséges szőlővesszők vétessenek fel, a melyek a szőlővesszők életképességét szerfőlött veszélyeztető Peronospora viticola ellen kellő védelemben részesítették. E czélból a miniszterium bejelentő szőlőbirtokosok szőlőit annak idején saját szakközegeivel is meg fogja vizsgáltatni

A filloxera-ügy állása Romániában. Romániában a filloxera legelőször 1884-ben fedeztetett fel. A kormány a filloxera-ügy 1890-ik évi állásáról szóló jelentést most tette közzé. E jelentés szerint az 1890-ik év végén Románia összes szőlőterületének kiterjedése 163,184 hektár, a szőlőmíveléssel foglalkozó községek száma pedig 1999 volt. Ebből a filloxeralepett szőlők kiterjedése 13 kerületben fekvő 140 községben összesen 30,465 hektár volt. Legnagyobb kiterjedésü az infekcio az ország közepén a Ploesti vidékén, azután az ország délnyugati részén Turn-Szeverin környékén a Duna mentében, keleten Galacz körül és északon a Botosani körül. A mult évben Románia is hozzájárult a nemzetközi filloxera-konvenzióhoz.

A cserebogár pajod igen sok kárt okoz a kertekben, különösen pedig a homoki szőlőkben. Egy rózsakertész rózsá telepét akként védi a pajodtól, hogy salátát ültet a rózsák sorokba. A salátát nagyon szereti a pajod s azt rágya ki első sorban. Kirágyván annak gyökerét, a saláta föld feletti része elfonnyad. Ezen fonnyadás elárulja a pajodot; a saláta tövét kiásván azt ott találja és el is pusztítja. Ugyanezt lehet tenni a homoki szőlőkben is, salátát vetvén a sorokba időközönként vizsgálatot tartunk és minden elfonnyadt salátát kiásván, az ott talált pajodot elpusztítjuk.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonátözsde. Legújabb jelentés. Buza kínálat jó, kereslet mérsékelt. Buza 75 — 80 kg. 8 forint 25 kr. 8 frt 90. Rózs 70—72 kg. 8 frt — kr. 8 frt 20 Árpa 60—66 kg. 5 frt 30 kr — 5 frt 50 kr. — Zab 39—41 kg. 5 frt 45 kr — 5 frt 75 kr. Tengeri 73—75 kg. 4 frt 80 kr. — 4 frt 90 kr. N.-Várad június 21. Tiszta buza 7 frt 80 kr. Elegy buza 7 frt 30 kr. Rózs 7 frt 70 kr Árpa 4 frt 70 kr Zab 5 frt 40 kr. Törökbuza 4 frt 50 kr. Széna kotetlen 3 frt 10 kr. Alomszalma 1 frt 70 kr. mmként. Marhahus 56 kr. kg. Kolozsvár. 1892. június 23-án. Tiszta buza 8 frt 25 kr—7 frt. 25 kr. Rózs 6 frt 60 kr.—6 frt — kr. Törökbuza 4 frt 50 kr.—4 frt 40 kr. Zab 5 frt — kr.—4 frt 80 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 49 kr. mmként. Marhahus 54 kr. kg.

Table with columns: A placzi czikkek, Mérték, Brassó, Csikseroda, Deés, Dió-Szent-Márton, Erzsébetváros, Fogaras, Gy.-Szent-Miklós. Rows include Tiszta buza, Elegy buza, Rózs, Árpa, Zab, Törökbuza, Széna, Alomszalma, Tízifa, Marhahus, and Junius.

Table with columns: A placzi czikkek, Mérték, Sepsik-Szent-György, Szamosújvár, Szász-Régen, Szászváros, Székely-Udvarhely, Sz.-Somlyó, Torda. Rows include Tiszta buza, Elegy buza, Rózs, Árpa, Zab, Törökbuza, Széna, Alomszalma, Tízifa, Marhahus, and Junius.

Table with columns: A placzi czikkek, Mérték, Gy.-Fehérvár, Kézdi-Vásárhely, Maros-Vásárhely, Medgyes, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Segesvár. Rows include Tiszta buza, Elegy buza, Rózs, Árpa, Zab, Törökbuza, Széna, Alomszalma, Tízifa, Marhahus, and Junius.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

Advertisement for Kramer J. 'Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.' Includes text: 'Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.' and address: 'Budapest, V. Dorottya-utcza 9. sz.'

H I R D E T É S E K.

GERGELY FERENCZ

Kolozsvártt, Fötér 21. saját ház

gazdasági gyógyanyagok és gazdasági kellékek

legnagyobb raktára, ajánl a n. é. gazdaközönség részére legelősbban

Tejoltó kivonat Maager féle 1 kilós üveg 1 frt 20 kr.
használati utasítás minden üvegen jelezve.

Creolin
Pearson

eredeti üvegekben a 5 kiló, 1 kiló, 125 gramm
8 frt. 1 frt 85. 45 kr.

Cerolin szappan állatok mosására	1 kiló	— 60 kr.
Antimonium porban	100 "	18 — "
Carbolsav vegytiszta fehér jegeces	1 "	1 50 "
Carbolsav nyers 30% hordó számra	100 "	18 — "
Carbolineum legjobb faj "	100 "	18 — "
Carbolsavas mész piros	100 "	15 — "
Chlormész 100 fokos	100 "	18 — "
Csudásó (Sal glauberi)	100 "	8 — "
Gelatin francia bortisztításhoz	1 "	1 40 "
Gépolaj pugliai hordószámra	100 "	48 — "
Gépolaj amerikai hordószámra	100 "	24 — "
Higanykenőcs	1 "	2 20 "
Kénkövirág	100 "	18 — "
Kékkő I.	100 "	28 — "
Keserűs hordószámra	100 "	8 — "
Kocsikenőcs sárga	100 "	8 — "
Kátrány fekete hordószámra	100 "	6 — "
Maró szóda (Aetznatron) 100 fokos	100 "	22 — "
Petroleum Amerikai hordószámra	100 "	20 — "
Petroleum brassói I.	100 "	18 — "
Portland Cement	100 "	4 — "
Roman Cement (hydraul mész	100 "	2 20 "
Repezeotaj tisztított hordószámra	100 "	42 — "
Salicylsav jegeces	1 "	10 — "
Salicylnatron	1 "	10 — "
Szőlőcukor táblákban	100 "	34 — "
Terpentinolaj lengyel	100 "	40 — "

Legnagyobb raktár

olajbatört festékek, szobapadló lakkfestékek, butor-
lakkok, angol kocsi lakkok, firneiss, ecsetek
és minden szükséges gazdasági és házi cikkekből.

Legelősb és legnagyobb fűszer áru raktár.

Szolid elv, olcsó árak, jó portéka

Az üzletet virágzóan fenntartja!

Becses megbízásaitat kérve, vagyok alázatos tisztelettel

78. 2-10)

Gergely Ferencz.

Gróf Wass Albert

mező-záhi birtokán

12 drb. tenyész-tehén

(4 évestől 8 évesig)

Eladó.

Értekezhetni ugyanott, Gönczi Mihály gazda-
tiszttel. 76 (3-3)

Posta, távirtda és vasuti állomás helyt.

Védelmet

marhavész, sertések orbánca, istállók-
ban a legyek, mindennemű férgék ellen,
a fa rothadása, korhadása, duzzadása
és megvetemedése ellen, nedves falak
ellen, egyedül csak az elismerő legjobb
eredeti Barthel-féle 69 (2-5)

CARBOLINEUM

nyújt. Együttal legelősb és legjobb dióbarna festék fatárgyakhoz,
melyeknek 3-4-szeres tartósságot ad. Leírások ingyen 5 kg.
postán 1 frt 50 kr., 100 kg. 16 frt loco Bécs.

Csekély kiadás. 1000-szeres haszon.

Olesón szállítatik továbbá fedéllemez, szabadalma-
zott merevedő kátrány, pata-, bőr- és kocsikenőcs, kár-
bolsav stb.

Barthel Mihály és Tsa Bécs, X., Keplergasse 20/n.
(Alapított 1781.)

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammo-
niák, káli-, chilisáletrom, szarv- és csontlisztet
szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben
a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett mű-
trágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi
gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán
szerves anyagok szállítanak, melyek a legkittünőbb növényi tápszert
szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok“ 1891. márczius 8-iki 10.
23 (26-52) számát.)

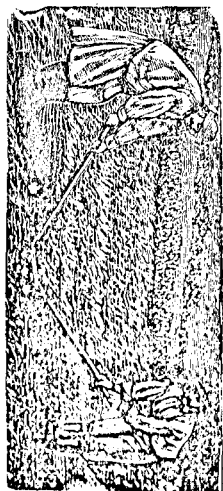
Árjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár
részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.

Aranka-irtó eszköz
kizárólagos árusítója
Kiss Ernő Kolozsvártt.
Ára 35 forint.

A Szabadalmazott ÁSVÁNYI-FÉLE

86 (2-*)

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltek, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegekben is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűvel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Rendkívül olcsó jelzalog törlesztési kölcsönöket nyújt egy elsőrangú intézet. A helyesen felszerelt kölcsön kérvényekre a pénz egy hét alatt folyósítatik. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Gazdatiszti állást keres egy kolozsmonostori gazdasági tanintézetet jeles sikerrel végzett több évi gyakorlattal bíró nőtlen férfi. — Tudakozódhatni a szerkesztőség.

Gazdatiszti állást keres egy a kolozsmonostori gazd.

tanintézetet jeles sikerrel végzett több évi gyakorlattal bíró nőtlen férfi. — Tudakozódhatni a szerkesztőség.

SZÁMTARTÓI ÁLLÁS

van betöltés alatt egy erdélyi ura-

dalomban. Az állást elnyerni óhajtokkal a címet közli lapunk szerkesztősége. (A válaszra szükséges bélyeg beküldendő.)

Gazdatiszti állás

van betöltés alatt egy erdélyi ura-

dalomban. Az állást elnyerni óhajtokkal a címet közli lapunk Szerkesztősége. (A válaszra szükséges bélyeg beküldendő.)

Pályázat főkertészi állomásra.

A debreczeni fűvészkert és a hozzá kapcsolt faiskola kezelésénél szükséges főkertészi állomásra pályázat hirdették.

A főkertész kötelessége a felügyelőbizottság utasításai szerint a fűvészkertet szaporító — és üvegházat, a faiskolát és konyhakertet kezelni és rendben tartani.

Mivel ezen kertek tanulmányi célokra szolgálnak, a pályázóknál a gyakorlat mellett különös tekintetbe vétetik az elméleti képzettség is.

A kertész fizetése évenként 600 frt, 2 szoba, konyha, kamara és pinczéből álló lakás, a fűvészkertben; 12 köbm. kemény tűzifa, ezenkívül az általa kezelt kertek, üveg és szaporító házak bruttó jövedelméből 30%.

Az állomás ez év október 1-én elfoglalandó, a felszerelt kérvények legkésőbb július 31-éig, a debreczeni fűvészkerti bizottság elnökségéhez küldendők, honnan levélben később felvilágosítás nyerhető. Előnyére szolgál a pályázónak a személyes jelentkezés.

Lengyel Imre, elnök.

85 (1-2)

KÜHNÉ EDE

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSON.

Főraktár: Budapest VI., Váci-körút 21. szám.

Ajánlja a beállott időnyre:

mivelő eszközeit, lókapákat, töltőgetőket, új répagyomláló lókapát 18 frt. Amerikai széna-gereblyéket 65 frt és 95 frt.

k e t t ő s - e k é k

nagy készletben vannak raktáron.

ÚJ OLCSÓ SORVETŐ-GÉPEK!

1892. évi ábrás árjegyzékek bárminek szolgálatára állanak ki és kívánatra azonnal megküldetnek.

FAIRBANKS-mérlegek

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmerő-karral bírnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Gazdasági-szeker-, marha- és zsák-mérlegeinket célszerű és a célnak megfelelő szerkezetűknél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár: **Ujpest**. Központi iroda és raktár: **Budapest, Andrássy-út 12 sz.**

JOHN BLOCK, vezérigazgató.

SZIGETI LAJOS

szij-, nyereg-gyártó és bőröndös

BUDAPEST, VIII., muzeum-körút 10.

A legnagyobb választék katonatiszti nyergek és nyergeszerekben előírás szerint jutányos áron, ugyancsak czivil nyergek és kocsizó lószerszámok minden izlésnek megfelelő alakban és árban, ostorok, lovagló vesszők és botok, utazó bőröndök szerszám- és lótszító eszközök. — Képes kimerítő árjegyzék külön katonai nyereg szerekről és külön czivil urak részére.

75 (5-5)

Tartalékos tiszt urak nyergeszereket kölcsönbe is kaphatnak.

Legújabb **kantár-rugók.**